

Stosunek społeczeństwa do sportu

W dniach rozgrywek olimpijskich zainteresowanie sportem w Polsce było niezwykle wielkie. Gorątkowo zarzucano redakcję pytaniami, telefonnie milczał ani na chwilę. Zaden gieldziarz z Wall-Street nie denerwował się tak kursem swych akcji jak ci entuzjaści sportu wiadomościom olimpijskimi. Zdawać się więc może, że Polska to kraj, jeśli nie miękkiem i miódem to przynajmniej „sportem i gimnastyką płynący” ze szerokiej masy okazują czynne lub bierne zainteresowanie tymi problemami. Niestety jest to tylko słomiany ogień, zapal przedko mija, gdy przebrzmie aktualność sportowa i znów pograżamy się w bezstroskiej drzemce.

Stosunek społeczeństwa do sportu i wychowania fizycznego jest czworaki:

- 1) łatwy entuzjazm, ustępujący depresji w wypadku zawiedzenia nadziei;
- 2) obojętność, czasem snobistyczne zainteresowanie;
- 3) ignorancja zasadniczych problemów;
- 4) niechęć.

Nie wyrównają tego stosunku niezbyt liczni sportowcy czynni, działacze i sympatycy oraz teoretycy, szukający głębszego rozwiązania tych spraw. A przecież w sport to dziś doniosły czynnik społeczny o zasadniczym znaczeniu dla państwa. Cóż pomogą najlepsze zarządzenia władz i ustawy, jeśli trafiają na ugor tak niewdzięczny? A sprawy kultury fizycznej narodu mają do siebie, że albo się je realizuje z całym zapalem i oddaniem albo — lepiej się do nich nie zabiera. Połowiczny jakiś biurokratyzm w wychowaniu fizycznym byłby parodią jego i zaprzeczeniem.

W wielkim dziele odbudowy zdrowia narodu sport i w jest głównym filarem. Bez nich nie zwyciężymy charakteru i degeneracji, jakie nam grożą nieuchronnie. Sport dziś to nie kult asów, jak mniemają niechętni mu, rodmuchujący celowo różne ujemne wypadki — to wielkie zadanie i praca, która musi być celowo planowana. Sport współczesny stał się obecnie wiedzą — możemy tak bez przesady powiedzieć — zajął się o medycynę, fizjologię, psychologię i nauki społeczne. Nie można w tych sprawach iść po omacku, lub czynić zwykłe próby, kosztem najwyż-

szych wartości. W wielu krajach setki laboratoriów i ośrodków doświadczalnych zmuszają i drobniawo badaczalnym zmuszają do badania, wnikając coraz głębiej w cudowną maszynę w stroju ludzkiego, ustalając najlepsze środki jego rozwoju i konserwacji. Problem pracy i odpoczynku, problem rytmu życia, problem wpływu poszczególnych ćwiczeń na organizm, ich nasilenie i długość — i tyle, tyle innych zbadano już wyczerpująco i ustalono prawa naukowe. Wskutek wojny i odcięcia od światowego ruchu naukowego pozostaliśmy pod tym względem znacznie w tyle.

Nie stać nas również na kosztowne pracownie i precyzyjne instrumenty, niezbędne do badań. Ale, nie sięgając na razie do wysokich ambicji naukowych — możemy dużo zrobić dla uświadomienia szerokiej rzeszy przynajmniej o podstawowych prawdach, dotyczących w stroju ludzkiego. Tak, by każdy wiedział, jakich zasad higieny się trzymać i jakie ćwiczenia fizyczne zastosować.

Wychowanie fizyczne w szkołach każdego stopnia musi, prócz ćwiczeń praktycznych, wpoić w uczniów podstawowe zasady fizjologii i anatomii, tak, by, jak wyraził się L. Burton „każdy był swoim najlepszym trenerem i lekarzem”. Wszak nawet gimnastyka pokojowa, ten najpopularniejszy fiar w narodu, musi być stosowana według indywidualnych potrzeb i wyróżniać braków. Znając swój wstrój, każdy wybierze sport dla siebie najodpowiedniejszy i będzie go uprawiał do późnej starości. Pisaliśmy niedawno o projektowanym utworzeniu przy każdym uniwersytecie w Polsce katedry wychowania fizycznego i pracowni doświadczalnej. Z każdego takiego ośrodka promieniować będzie wiedza, dotycząca problemów w najdalsze zakątki kraju łączy się to ściśle z ustawowym obowiązkiem w, dotyczącym wszystkich obywateli w Polsce, i może mieć przełomowe znaczenie w walce o zdrowie i obronność narodu.

LUDWIK LESZKO

AZS-y na Ziemach Zachodnich

W ogólnym dążeniu do objęcia najszerszych mas społeczeństwa przez wychowania fizyczne i sport na ogół niezbyt wiele obecnie słyszy się o Akademickich Związkach Sportowych (w skrócie AZS). W okresie międzywojennym pamiętamy jaką rolę i to często czołową w naszym sporcie odgrywali członkowie oraz sekcje AZS. Drużyna hokejowa warszawskiego AZS z Adamowskim, Tupalskim, Krygierem i in. była szeregiem długich lat bezkonkurencyjna i stanowiła prawie naszą reprezentację, doskonale spisującą się na arenie międzynarodowej. Wielu rekordzistów Polski w lekkoatletyce, wybitnych pływaków, szermierzy oraz wioślarzy z Veręciem na czele tworzyło elitę sportową w Polsce. AZS-y należały do potęg, dzięki wybitnym talentom organizacyjnym swych działaczy oraz wysokiemu poziomowi intelektualnemu swych członków sportowców, którzy umieli odpowiednio trenować.

Dziś w AZS-ach mało jest przejawów dążenia do uprawiania sportu jedynie wyczynowego. AZS-y nie wykluczają możliwości ujawnienia się wybitnego talentu sportowego, o brały po wojnie inną drogę. Centrala AZS-ów dąży do stworzenia odpowiednich warunków dla swych 17.000 członków, by masa ta mogła korzystać z wychowania fizycznego oraz sportu. Akcja w tym kierunku rozpoczęta została już w 1945 r. pierwszą „Silesiadą” zimową w Karpaczu, a następnie organizowaniem szeregu obozów wczasowych letnich.

Kto zna pełne swobody życie akademickie, ten zdaje sobie sprawę na jakie trudności organizacyjne oraz brak karności natrafia się w usiłowaniu obozu akademickiego. Słusznie stwierdził prezes centrali AZS K. Walter, że młodzież akademicka nie lubi mieć zamkniętych ust i dusz. A to nie ułatwia jej organizowania. — Należy jednak stwierdzić, iż obecnie młodzież ta wykazuje wszystkie przejawy wysokiej dyscypliny i chętnie — widząc w tym tylko troskę o jej dobro — podporządkowuje się rozporządzeniom swych władz.

Obecne obozy centrali AZS spełniają szereg ważnych zadań. Prócz dwóch zasadniczych, tj. szkolenia w umiejętnościach technicznych danej gałęzi sportu oraz wczasowego wypoczynku odgrywają za względu na miejscowości w których są organizowane — na naszych Ziemach Zachodnich — olbrzymią rolę propagandową. Międzyzdroje Karpacz są miejscowościami letnymi w bliskiej odległości naszych granic zachodnich. Młodzież akademicka ta nierzadko część społeczeństwa ma mo-

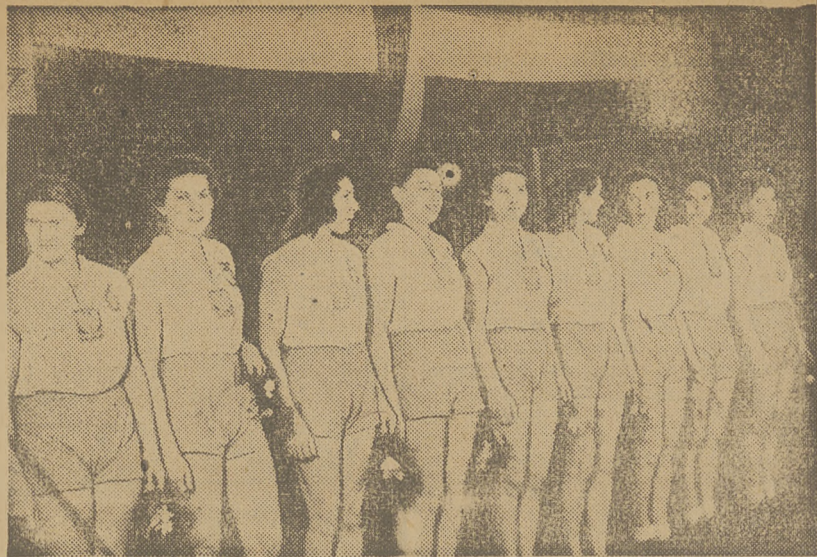
żność silnego związania się z tymi ziemiami, poznania ich drogą sympatyczniejszą, bo przez sport. — Dziś Karpacz jest miejscowością mającą charakter ośrodka akademickiego. Tu rokrocznie odbywają się „Silesiady”, liczne zjazdy młodzieży akademickiej ze wszystkich czterech ośrodków akademickich Polski, na których następuje wzajemne poznanie się wytwa-

Gen. Kuszko wręcza nagrodę najlepszemu narciarzowi Silesiady T. Karczmarczykowi (AZS) Kraków.

rzanie trwałych przejawów koleżeństwa. Tu kształcą się w życiu organizacyjnym jako przyszli działacze, setki i tysiące akademików i akademików. Doskonałe warunki górskie pozwalają na zupełny wypoczynek wśród ruchu, słońca i powietrza. — Centrala AZS niezależnie od organizowania obozów dzięki posiadaniu komfortowego schroniska „Akademicka Strzecha” poniżej najwyższego szczytu Karkonoszy Snieżki daje możliwość korzystania przez cały rok swym członkom oraz innych organizacji sportowych, a także turystom z taniego wypoczynku oraz z piękna naszych Karkonoszy. I tu ma okazję nasza młodzież akademicka „użyć” sobie z niechęcią do konieczności trzymania zamkniętych ust i dusz. Nie mają akademicy słów zadowolenia dla wyrażania pełnych wartości, jakich tu doznają, patrząc na silnie wrastających w gospodarkę naszych Ziem Zachodnich tych wszystkich którzy tu jako pionierzy polskości przyszli ponownie obić w posiadanie te piastowskie nasze ziemie. Młodzież akademicka bardzo czuła i spostrzegawcza widzi iak z roku na rok teże się siła gospodarcza tych ziem i wracając do swych stron jest najlepszą żywą propagandą o coraz silniejszym staniu się w całość Polski i tu tkwi olbrzymia rola, kto wie czy w tej chwili nie najważniejsza, zadań iakie sobie kierownicy AZS-ów postawili w urządzaniu ośrodków akademickich obozów wczasowych właśnie na Ziemach Zachodnich.

ANTONI TARGOSZ

Niebawem po spotkaniu reprezentacyjnych drużyn kobiecych Czechosłowacji i Polski w piłce siatkowej ma nastąpić zmierzenie sił zespołów męskich. Nasze panie broniące barw Polski dały dobry przykład zwyciężając 3:1 reprezentację Czechosłowacji. Na zdjęciu zwycięska drużyna Polek.

XXIII Mistrzostwa Narciarskie Polski otwarte

Uroczyste rozpoczęcie XXIII narodowych mistrzostw narciarskich Polski, które odbyło się w środę w Karpaczu, było manifestacją Ziem Odzyskanych oraz sportu narciarskiego. Na uroczystość tę przybyli przedstawiciele rządu z prezesem PZN wiceministrem Wojskim na czele, wicewojewoda Palamarczyk, zast. dyr. PW i WF mgr Nawrocki, starosta pow. Tabała, przewodniczący Pow. Rady Narodowej Poleczek, przew. gminnej Rady Narodowej Negrey, burmistrz Stępczewski, dyrektor Dolnośląskich Uzdrówek Leng, przedstawiciele władz PZN-u z dr Bonieckim i mgr Kiszczewskim na czele, oraz liczni mieszkańcy Karpacza i okolicy.

Przed Domem Zdrojowym odbyła się przed otwarciem wspaniała defilada zawodników, którzy zjechali z Bierutów do Karpacza przy świetle różnokolorowych pochodni, co ze względu na wieczorną porę sprawiło imponujące wrażenie. Po zameldowaniu przed przew. Komisji sportowej Zbierniem Płonką i wicemin. Wojskim

213 uczestników mistrzostw, odegrany został hymn narodowy, po czym oficjalne powitania i przemówienia nastąpiły w salach Domu Zdrojowego.

Zawody otworzył wicemin. Wojski, witając wszystkich zebranych oraz uczestników mistrzostw. Wiceminister podkreślił znaczenie odbywania tych zawodów właśnie na Ziemach Odzyskanych i życzył zawodnikom pełnych sukcesów oraz dalszych wysiłków w kierunku pozyskiwania jak największej ilości zwolenników dla narciarstwa. Następnie przemawiał wicewojewoda Palamarczyk, mgr Nawrocki oraz dyr. Boniecki.

W czwartek rozpoczynają się mistrzostwa pierwszej konkurencji: bieg zjazdowy, w którym bierze udział 14 pań i 50 panów.

Warunki śniegowe i zimowe są doskonałe. Śniegu jest na terenie Karpacza ponad pół metra na starym podkładzie a temperatura utrzymuje się ok. -12 st. A. T.

Czy rzeczywiście jest tak źle?

Właściwa sytuacja krakowskiej piłki siatkowej

Sezon jednego z głównych sportów piłki ręcznej tj. siatkówki mamy właściwie już poza sobą. O ile chodzi o okręg krakowski, to nie ma specjalnych powodów do radości, ale nie można też powiedzieć, że nie ma żadnego postępu w tej dziedzinie, jak to chce widzieć autor artykułu, który ukazał się niedawno w jednym z pism krakowskich. Owszem jesteśmy może „kopciuszkiem”, jeżeli chodzi o szczytowy poziom czołowych drużyn siatkówki męskiej i żeńskiej, a dowodem tego jest brak drużyn krakowskich w finałach mistrzostw Polski. Istotne powody tego? W pierwszym rzędzie dziwna opieszałość naszych czołowych klubów i ich zawodników w racjonalnym prowadzeniu treningów. Drugim powodem — brak sali, którą KOZPR mógłby swobodnie dysponować. Tak się bowiem nieszczęśliwie składa, że sale gimnastyczne w Krakowie są b. często używane dla celów zabawowych. Krzyżuje to kompletnie planową pracę Związku. W takich warunkach nie można bezkrytycznie oskarżać działaczy Związku, a spe-

cialnie WGD i WSW., na których spoczywa największa praca. Ze względu na te pracują i to wydatnie, mówią o tym same cyfry dotyczące ilości drużyn biorących czynny udział w rozgrywkach: ubiegły sezon zimowy: Kl. A 12, Kl. B 0, obecny sezon zimowy: Kl. A 10, Kl. B 27.

Ten masowy udział nowych klubów jest zjawiskiem pocieszającym, a dziwnie przemilczanym przez niektórych powierzchniowych krytyków. Świadczy on o tym, że Związek dobrze rozumie założenia obecnego sportu propagujące masowość, zwłaszcza wśród sfer robotniczych, z których właśnie większość nowych klubów się wywodzi. Otoczenie specjalną opieką tych właśnie klubów-nowicjuszy i danie im możliwości rozgrywek we właściwym sezonie siatkówki, tj. w zimie, uważa Związek za swój pierwszy obowiązek. Nie należy bowiem zapominać o tym, że głównym celem sportu jest osiągnięcie zdrowia, a nie rekordu.

Mgr BUDZIASZEK, wiceprezes KOZPR.

Z wydawnictw sport.

Prof. R. Wacek: Wspomnienia sportowe — to książka, którą z równym zainteresowaniem przeczytają starsi i młodszy. Starsi odwieżą wspomnienia dawnych dobrych czasów, kiedy to nie znano jeszcze wiz ani dewiz, młodszy zapoznają się z zaraniem naszego kolarstwa, piłkarstwa, boksu, lekkoatletyki, narciarstwa. Zwolennicy turystyki, łowiectwa, czy nawet sportów motorowych też nie zostali pozabawieni ciekawostek z rozwoju tych sportów.

Miła gawęda neocznego świadka początków sportu polskiego nawiązująca nierzadko do najnowszych jego zdarzeń, przepiękna jest licznym fotografiami i karykaturami naszych dawnych asów — prawdziwych amatorów sportowców.

Książki tej nie powinno zabraknąć w żadnej bibliotece, a stanowić ona może także miłą nagrodę dla każdego zwycięzcy zawodów sportowych zamast szabonowego i zazwyczaj bezwartościowego „dyplomu”.

AZS-WISEA W ramach rozgrywek o mistrzostwo ligi koszykowej odbędzie się w czwartek 19 bm. o godz. 19.30 w sali WUWF i PW id „Sokół”, ul. Piłsudskiego 27, spotkanie. Będące równocześnie walką o prymat w koszykówce męskiej Krakowa.

Humor sportowy

— Dlaczego na jednej?
— A po co mam na raz złać dwie narty.

Kraków otrzyma sztuczne lodowisko

W Krakowie zawiązał się tymczasowy komitet budowy sztucznego lodowiska. Na posiedzeniu porozumiewawczym w dniu 18 bm wybrano komitet, w skład którego weszli: jako przewodniczący wiceprezydent m. St. Dziwiłk, przewodniczący Wojew. Rady WF i PW red. M. Statter oraz przedstawiciele Miejskiego Urzędu WF i PW, Polskiego Związku Hokeja Lodowego i innych zainteresowanych organizacji.

Na najbliższym zebraniu komitetu przedstawione zostaną komitetowi kosztorysy budowy i szczegóły dotyczące zebrania środków dla sfinansowania tego przedsięwzięcia.

Cracovia—JKS (Jarosław) 10:6 w boksie

Jarosław Rozegrany przy sztucznie wypolonej sali mecz Cracovia—JKS, mający b. interesujący przebieg zakończył się zwycięstwem bokserów Cracovii 10:6, którzy wykazali dobry poziom techniczny. Pięścioro JKS przeciwstawiło Cracovii zaciętość i silną wolę uzyskania z bardziej rutynowanym przeciwnikiem honorowego wyniku, który mógł być remisowy gdyby nie omyłka w przedostatniej walce.

Wyniki walk (na 1 m zawodnicy Cracovii): w w muszej Szolek po równorzędnej walce wygrywa na pkt z Bosakowskim w koguciej Przybylski remisuje z Brygiderem w piórko. wej Krowicki przegrywa na pkt z Matiasem jednak wynik remisowy byłby sprawiedliwszy. W w piórkowej II Madziński przegrywa przez techn. k.o. w II r z Oleszniczkim w w lekkiej Drużala zwycięża nad Michno Krakowianin w I r. idzie 3 razy na deski Michno jednak odcyduje 2 upom. niebia a w III r jedne upomnienie W w półśredniej Szerbowicki: wygrywa przez k.o. w I r z Kamenskim posyłając go na deski do 10 W średniej Stysiał wygrał przez k.o. w I r z Cichym Cichy wstał przy 8, jednak sędzia przerywa walkę co wywołuje burzę protestów na widowni W w półciężkiej najlepszy zawodnik Cracovii Rapacz wygrywa już w I r przez techn. k.o. z Jasińskim.

Sędziował w ringu Wniarski Krakowi na pkt delegat Rzesz OZR Stoff. Przebieg meczu i wynik świadczy o doskonałym mecie. Wałe pięściorakiem, jakim rozporządza JKS (M Grot)

K. Walter